

SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓOKTATÁS ASZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK SZAKMACSOPORTRA

11. évfolyam

Szociális szolgáltatások szakmacsoportos alapozó ismeretek	185 óra
Szociális szolgáltatások szakmacsoportos alapozó gyakorlatok	<u>111 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	296 óra

12. évfolyam

Szociális szolgáltatások szakmacsoportos alapozó ismeretek	128 óra
Szociális szolgáltatások szakmacsoportos alapozó gyakorlatok	<u>128 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	256 óra

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ ISMERETEK

11—12. évfolyam

Célok és feladatok

A szakmacsoportos alapozó oktatás lehetőséget nyújt a kiválasztott szakmacsoport közös szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére, az érettségire való felkészülésre, a pályaválasztás, illetve szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók konkrét ismereteket és tapasztalatokat szerezzenek a saját és a környezetükben élők lelki jelenségeiről és személyiségéről, valamint az, hogy az elsajátított pszichológiai alapfogalmakat és szakkifejezéseket tudják majd alkalmazni későbbi tanulmányaik során.

A tanulók megismerhetik az emberi pszichikum filogenetikus és ontogenetikus fejlődésének folyamatát, annak törvényszerűségeit és jellegzetességeit, valamint ezek biológiai és szociális összefüggéseit.

A tantárgy célja, hogy a tanulók a természettudományos tantárgyakban elsajátított ismereteket felhasználva fejleszthető környezetvédelmi szemlélettel rendelkezzenek.

Ösztönözze a tanulókat az egészséges életvitelre, a természeti és a mentális környezetük védelmére és felelősségteljes cselekvő magatartásra.

Járuljon hozzá a tanulók szakmai ismereteinek megalapozásához, alakítsa ki a tanulóknál azt a szemléletet, hogy az embert és környezetét egységes egységként értelmezzék. Ismerjék fel az emberi magatartás társadalmi meghatározottságát.

Mutassák be a társadalomtudományokat, az etikát, tárjanak fel új összefüggéseket a tanultak és a valóság között.

Kezdjék meg emberi kapcsolataikat tudatosan is alakítani, ismerjék fel és értékeljék a humán szakterületen leggyakrabban előforduló szociálpszichológiai jelenségeket.

Segítse a tanulók mentálhigiénés szemléletének, képességeinek fejlődését, fejlesztve bennük a munkájuk végzéséhez nélkülözhetetlen toleranciát, lelkierőt, önismeretet.

Fejlesztési követelmények

A tanulók értsék meg az alapvető általános és személyiség-lélektani fogalmakat, figyeljék meg saját lelki jelenségeiket, elemezzék példaképeik személyiségjegyeit, a társadalmi mintákat, normákat, vessék ezeket össze a saját személyiség-jellemzőikkel.

Határozzák meg az érés és a fejlődés törvényszerűségeit, a tanulás viselkedésmódosító szerepét, a motiváció, az érzelem és az akarat fejlődésének elemeit, lényegét.

Ismerjék a szenzomotoros és kognitív fejlődés menetét, a szocializáció legfontosabb területeit, megmagyarázva a fejlődést befolyásoló szerepét.

A tanulók alkalmazzák megszerzett ismereteiket az életkorok jellemzőinek megítélésében.

A tanulók tudják definiálni az ökológia fogalmát, felismerni az élő és élettelen környezet alapvető jellemzőit, törvényszerűségeit és ezek emberrel való kölcsönhatásait, megfigyelni az egyszerűbb környezeti jelenségeket, és önállóan írják le tapasztalataikat.

Ismerjék fel a környezetszennyezés egészségkárosító hatásait, tudják alkalmazni a tanult ismereteket lakóhelyi környezetük megóvása és saját egészséges életmódjuk kialakítása érdekében, törekedjenek egészségük megőrzésére.

Ismerjék meg az egyes szervrendszerek részeit, működését, értsék a hormonváltozásokat az egyes életszakaszokban, lássák az érzékszervek szerepét az emberi test egészében, és tudják megmagyarázni alapvető működésüket.

Értsék meg a világnézet, a vallás, a politika, a jog fogalmát, tudják elemezni, hogy ezek hogyan hatnak az emberek életére, magatartására.

A tanulók tudják definiálni a szociálpolitika alapvető fogalmait, ismerjék fel a társadalomban előforduló szociális problémákat és azok megoldási lehetőségeit, eljárásait.

A tanulók tudják meghatározni a szociálpszichológia fogalmát, és tudják elemezni, értékelni a társas kapcsolataikban előforduló helyzeteket. Tudják megmagyarázni az identitás fogalmát, a viszonyokat és felismerni a különböző szerepeket.

Tudják összevetni a segítő szakmában előforduló szociálpszichológiai jelenségeket saját tapasztalataikkal, ismereteikkel és élményeikkel, valamint tudják alkalmazni a tanultakat a szerepfeszültségek csökkentésére, a konfliktusok feloldására.

Tartsák meg tárgyilagosságukat az emberismeret során, elemezzék a társas érintkezés történéseit, ismerjék fel a mentálhigiénés módszerek jótékony hatását az érzelmi egyensúly megtartásában.

Alakítsák ki hatékony napirendjüket, alkalmazzák a lelki egyensúly megtartását célzó módszereket, és ismerjék a mentálhigiénés konzultáció alapjait.

11. évfolyam

Évi óraszám: 185 óra

Belépő tevékenységformák

Pszichológiai alapismeretek:

Tapasztalatszerzés saját lelki jelenségeikről.

Az egyes lelki jelenségek felismerése, osztályozása, besorolása.

A tanultak összehasonlítása saját lelki jelenségeikkel és személyiségjegyeikkel.

A pszichológia törvényszerűségeinek alkalmazása az egyes életkorok fejlődési szakaszaiban.

A megszerzett ismeretek alkalmazása az életkori periódusoknak megfelelően.

A szocializáció jelentőségének felismerése.

Környezettan:

Jelenségek megfigyelése az élő és élettelen környezetben, azok leírása. Az eredmények értékelése.

A környezetszennyezés hatásainak megfigyelése.

A tanult ismeretek alkalmazása saját környezetük és életmódjuk érdekében.

Az emberi test:

Az emberi test szervrendszereinek, szerveinek megnevezése, élettani működésének magyarázata. Biológiai törvényszerűségek felismerése.

Az élettantól eltérő működések megkülönböztetése.

Az embernek és környezetének egységes szemlélete.

Pszichológiai alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
Általános lélektan	Bevezetés az általános lélektanba. Érzékelés — észlelés. Figyelem. Tanulás — tudás. Emlékezet és képzelet. Gondolkodás, intelligencia és kreativitás. Motiváció, érzelem. Álom, ábránd.
Személyiség-lélektan	A személyiség-lélektan alapfogalmai. A személyiség összetevői és ezek összefüggései. Érdek, érték, érdeklődés, képesség. Irányulás és indítékok. Világnézet, meggyőződés, eszmények, beállítódás. Temperamentum- és személyiségtipológia. Személyiségprofil és stílus. Az érett személyiség kritériumai.
Fejlődéslélektan	Az érés és fejlődés fogalma, törvényszerűségei. A szenzoros és a kognitív mechanizmusok fejlődése. A tanulás mint viselkedésmódosulás. Az érzelmi-akarati élet fejlődése. A születés előtti fejlődés. Az újszülött és csecsemőkor fejlődéslélektana. A kisgyermek és az óvodás pszichés jellemzői. Kisiskolás- és pubertáskor. A serdülő- és ifjúkor pszichés jellemzői. Felnőttkor — öregedés — öregkor — aggkor. A szociálizáció főbb területei.

Környezettan

Témakörök	Tartalmak
Ökológiai bevezetés	Fogalma. Helye a tudományok rendszerében.
A természetes környezet és az ember	A levegő. A víz. A talaj. A növények és állatok, illetve az ember kapcsolata. Az egészség és a természetes környezet közötti kapcsolat. A háztartás és a környezetvédelem kapcsolata. Környezetkímélő és gazdaságos energiahasznosítás.
A mesterséges környezet és az ember	A települési környezet és az infrastruktúra elemei. Munkahelyi környezet. Hulladékok, hulladékeltávolítás.
Társadalmi környezet és az ember	Szociális problémák. A mai magyar társadalomban előforduló leggyakoribb egyéni és családi problémák. Leggyakoribb problémák a csoportokban, közösségekben. A szociális problémák egészséget befolyásoló hatásai. Az ember magatartását szabályozó társadalmi eszközök. Világnézeti pluralizmus. A vallás hatása a társadalomra. A vallási szabályok és a kor erkölcsi tudata.

Témakörök	Tartalmak
	<p>A vallási szokások és a mindennapi élet, életmód összefüggései. Az emberi jogok elismerésének útjai. Az alkotmány szerepe a család, a gyermek és az idős emberek jogainak védelmében. Politikai eszmék mint az értékek, eszmék megjelenítői. Érdekérvényesítés, választások, közigazgatás. Az állami és politikai szervezetek rendszere, általános jellemzői és eszközei. A hátrányok kompenzálására szolgáló eszközök. A család szerepe. A helyi közösségek eszközei. A társadalom eszközei. Az állam szerepvállalása, szociálpolitika. Az egyház szerepe.</p>
Közös jövőnk	<p>Genetikai ártalmak. A táplálkozás és élelmezés. Közös jövőnk.</p>

Az emberi test

Témakörök	Tartalmak
Emberi test	<p>Az emberi szervezet felépítése, szervrendszerenként működése.</p>
Az ember fejlődése az életszakaszoknak megfelelően	<p>Az egyedfejlődés szakaszai. Optimális családtervezés. Az egészséges újszülött jellemzői, az egészséges fejlődés elősegítése. Az egészséges csecsemő testi, mozgás-, értelmi, érzelmi, szociális magatartásának fejlődése és ezek elősegítése. Az 1—3 éves kisgyermek fejlődési sajátosságai, a fejlődést elősegítő tényezők, a helyes szokások kialakítása. Az óvodáskorú gyermek fejlődési sajátosságai. Iskolaérettség. A kisiskoláskorú gyermek fejlődési sajátosságai és annak biztosítása. A prepubertás- és pubertáskor életkori jellemzői. Az ifjúkor élettani és életkori jellemzői, az ifjak önmegvalósítási törekvése. A felnőttkor szakaszai és az egészséges felnőtt jellemzői. A fitness és az aktív tevékenység jelentősége. A változtatás, változékonyosság és a változással szembeni ellenállás. Felkészülés a nyugdíjazásra. Az öregedéssel összefüggő testi, lelki, szociális változások. Az élet befejezése.</p>
Az ember helye és szerepe az ökoszisztémában	<p>Az ember, mint bioszociális lény. Szükségletrendszerek. A természetes és társadalmi környezet hatása az egészségre. A környezetszennyezés hatása az egészségre.</p>
Egészségügyi intézményrendszer	<p>Az egészségügyi ellátás rendszere. Elsődleges, másodlagos és harmadlagos betegellátás. Általános és szakellátások. A különböző feladatok megvalósításában együttműködő intézmények.</p>

A továbbhaladás feltételei

A tanulók tudják felidézni az alapvető általános és személyiség-lélektani alapfogalmakat, elemezni saját lelki jelenségeiket, összevetni a normákat, elvárásokat saját személyiségjellemzőikkel.

Tudják meghatározni az érés és a fejlődés törvényszerűségeit, a tanulás viselkedésmódosító szerepét, a motiváció, az érzelem és az akarat fejlődésének lényegét.

Ismerjék a szenzomotoros és kognitív fejlődés menetét, tudják alkalmazni megszerzett ismereteiket az életkorok vonatkozásában, és tudják felsorolni a szocializáció legfontosabb területeit, megmagyarázni a fejlődést befolyásoló szerepét.

A tanulók tudják definiálni az ökológia fogalmát, ismerjék fel az élő és élettelen környezet alapvető jellemzőit, törvényszerűségeit és ezek emberrel való kölcsönhatásait, a környezetszennyezés egészségkárosító hatásait.

Tudják megfigyelni az egyszerűbb környezettani jelenségeket és önállóan leírni tapasztalataikat, alkalmazzák a tanult ismereteket lakóhelyi környezetük megóvása és saját egészséges életmódjuk kialakítása érdekében.

A tanulók tudják alkalmazni a fogalmakat tanulmányaik során, valamint életük alakításában.

Egészséges életmódjukkal tudják befolyásolni környezetüket.

A tanulók tudják megnevezni az egyes szervrendszerek részeit, alapvető működésüket.

Értsék a hormonok működését, a hormonváltozásokat az egyes életszakaszokban, tudják felsorolni az idegrendszer részeit, elmondani alapvető működését, és tudják megnevezni az érzékszervek szerepét az emberi test egészében, megmagyarázni alapvető működésüket.

12. évfolyam**Évi óraszám: 128 óra***Belépő tevékenységformák**Társadalomismeret és szociálpolitika:*

Az erkölcsi szabályok érvényesülésének megfigyelése a tanulók saját környezetében, a társadalomban.

Az alapvető jogi szabályok elemzése.

Összefüggés felismerése a tudati folyamatok és a vallás között.

A különböző vallási szokások, nézetek összehasonlítása.

A politika emberi magatartást befolyásoló szerepének meghatározása.

A szociális problémák felismerése a mindennapi életben.

Szociálpszichológia, mentálhigiéné:

A tanulók társas kapcsolataiban leggyakrabban előforduló helyzetek, események és viszonyok elemzése és értékelése. Pontos személyészlelés.

Konkrét tapasztalatok összehasonlítása a segítő szakmákban előforduló szociálpszichológiai jelenségekkel.

Hatékony napirend kialakítása.

Társadalomismeret és szociálpolitika

Témakörök	Tartalmak
A modul megismerése	A társadalomtudományok egymásra épülése. A társadalomtudományok kapcsolata más tudományterületekkel.
A jog	A jogi szankciók humanizálása és a jogi szabályozás fejlődése. Az emberi jogok elismerésének útjai. Az alkotmány szerepe a család, a gyermek és az idős emberek jogainak megvédésében. Szociális jogok.

Témakörök	Tartalmak
Világnézet, vallás	<p>A világnézet általános értelmezése.</p> <p>A vallás fejlődése és hatása a mindennapi életre.</p> <p>A vallás mint a jelenségek sajátos összefüggő rendszere és magyarázata.</p> <p>A vallási szabályok és a kor erkölcsi tudata.</p> <p>A vallási szokások és a mindennapi élet, életmód összefüggései.</p> <p>A világvallások, a felekezetek, a szekták közötti különbségek.</p> <p>Világnézeti pluralizmus.</p> <p>A keresztény vallás szerepe a szociális szerveződések kialakulásában.</p> <p>Az ateizmus kialakulása és történelmi formái.</p> <p>A humanizmus szűkebb és tágabb értelmezése.</p>
A politika	<p>A politikai eszmék érdekkifejező szerepe.</p> <p>Az egyén, a csoport és a társadalmi érdekek összefüggései.</p> <p>Érdekérvényesítés: választások, közigazgatás.</p> <p>A demokrácia történelmi formái, lehetőségei és korlátai.</p> <p>Az állami és a politikai szervezetek rendszere, általános jellemzői és eszközei.</p> <p>A bel- és külpolitika összefüggései.</p> <p>Az Európai Unió, regionális és globális politikai szervezetek.</p>
A szociálpolitika	<p>A szociálpolitika fogalma.</p> <p>A társadalom szerkezete, társadalmi rétegződés.</p> <p>A társadalmi differenciálódás.</p> <p>Társadalmi egyenlőtlenségek.</p> <p>Társadalmi beilleszkedési zavarok.</p> <p>A szociálpolitikára ható értékek (szabadság, egyenlőség, szolidaritás, tolerancia, igazságosság).</p> <p>A legalapvetőbb szociális problémák.</p> <p>A szociálpolitika alapvető ellátási lehetőségei.</p>

Szociálpszichológia, mentálhigiéné

Témakörök	Tartalmak
Bevezetés a szociálpszichológiába	Tárgya, funkciója és rövid története.
Az interakciók pszichológiája	Hatása és alapelvei. Magányos, páros helyzet és szervezett csoport.
Identitás	Fogalma, dimenziói.
A társas kapcsolatokat elősegítő és nehezítő pszichológiai jelenségek	Együttműködés, segítségnyújtás, tolerancia, vonzalmak, konfliktusok, versengés, közöny, irigység.
A személyészlelés pontossága	Fizikai és szociális észlelés. Pontosság az érzelmek észlelésében. A hangulat hatása.
A szerep	A szerep lejátszása: harc, vita, játszma. Szereptanulás, szerephelyzet, szerepfeszültség, szerepkonfliktus, játszma.

Témakörök	Tartalmak
A társas érintkezés meghatározói	Attitűd, burkolt személyiségelméletek, a benyomás kialakítása — benyomáskeltés, attribúció — énattribúció, kommunikáció — szociabilitás, társas befolyásolás.
A csoport jellemzői és a csoportközi viszonyok	A csoport. Egyén a csoportban. Csoportközi viszonyok: kategorizáció. Sztereotípiák, előítéletek, proszociális viselkedés.
A mentálhigiénés szemlélet alapjai és célja	A családi mentálhigiéné alapjai. Az iskolai mentálhigiéné alapjai.
Az aktív tevékenység és a pihenés egyensúlyának fontossága az élővilágban	Az aktív és passzív szakaszok változása. Az életmód tudatos vezetése. Megfelelő napirend.
A lelki egyensúly megtartásának módszerei	Alapfogalmak. A mentálhigiénés konzultáció jelentősége. Az önsegítő és támogató csoportok. Relaxációs tréningek.
A mentálhigiénés konzultáció	Módszerei. Alkalmazása a párbeszédben. Esetközpontú megbeszélés. A pedagógus-központú konzultáció. A programközpontú konzultáció.
Az önsegítő és támogató csoportok	Az önsegítés kölcsönösségi rendszere. A támogató csoportok szervezésének alapelvei. Csoporttagság — csoportnagyság — csoportvezetés.

A továbbhaladás feltételei

Társadalomismeret és szociálpolitika:

A tanulók olvassanak, elemezzenek, értsenek meg jogszabályokat, mutassanak be példákat arra, hogy a jog hogyan hat az egyén életére, milyen társadalmi célokat szolgál.

Tudják meghatározni a világnézet és vallás fogalmát, a politika emberi magatartást befolyásoló szerepét és a szociálpolitika alapvető fogalmait.

A tanulók tudják megmagyarázni, hogy a világnézet miért az ember életformáját és életszemléletét meghatározó tudatforma, a világnézet függvényében a cselekvő ember és a környező társadalmi valóság viszonyát, a politikai szervezeti rendszerek sajátosságait.

A tanulók ismerjék fel a társadalomban előforduló szociális problémákat és az azokra adott alapvető szociálpolitikai intézkedéseket.

Szociálpszichológia, mentálhigiéné:

A tanulók tudják definiálni a szociálpszichológia fogalmát, elemezni és értékelni a társas kapcsolataikban előforduló helyzeteket, megmagyarázni az identitás fogalmát.

Ismerjék fel a különböző szerepeket, tudják összevetni a segítő szakmában előforduló szociálpszichológiai jelenségeket saját tapasztalataikkal, ismereteikkel és élményeikkel.

Tudják alkalmazni a tanultakat a szerepfeszültségek csökkentésére, a konfliktusok feloldására, tartsák meg tárgyilagosságukat az emberismeret során, tudják elemezni a társas érintkezés történéseit, rendszerezni a csoportmunkáról szerzett tapasztalataikat.

Ismerjék fel a mentálhigiénés módszerek jótékony hatását az érzelmi egyensúly megtartásában, alakítsák ki hatékony napirendjüket, tudják megőrizni a lelki egyensúlyukat.

Mutassák be a mentálhigiénés konzultáció alapjait.

SZOCIÁLISZOLGÁLTATÁSOKSZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓGYAKORLATOK

11—12. évfolyam

Célok és feladatok

A szakmacsoportos alapozó oktatás lehetőséget nyújt a kiválasztott szakmacsoport közös szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére, az érettségire való felkészülésre, a pályaválasztás, illetve szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megalapozott döntést tudjanak hozni a szociális szakmák választásakor, valamint sajátítsák el a szociális szakma műveléséhez, a kliensekkel való kapcsolattartáshoz szükséges tudást.

Alakuljon ki a humán pályákon szükséges szemlélet, amellyel a tanulók képesek értelmezni az előző generációkéval összefüggésben is a mai magyar társadalomban élők életmódját és életszemléletét.

Cél a toleráns, előítélet-mentes magatartás, a problémaérzékenység és a kapcsolatteremtő képesség kialakítása, fejlesztése, a segítő identitás megalapozása, olyan pozitív attitűdök kialakulása, amelyek segítik az életkorokból adódó problémák és nehézségek megoldását.

Fejlesztési követelmények

A tanulók tudják alkalmazni a szakmai kommunikáció alapelveit, a szituációs helyzetekben a tanultakat, a segítő beszélgetés alapelveit, technikáit, és ismerjék fel a kommunikáció formáit.

Tudják meghatározni az életmód fogalmát, az életmódkutatás technikáit, és próbáljanak ki néhányat. Tudják elemezni az életmód és életvitel összetevőit, megmagyarázni ezek kialakulását, és közeledjenek a különböző életmódú és életvitelű emberekhez, embercsoportokhoz, illetve élethelyzetekhez toleránsan és előítélet-mentesen.

A tanulók mutassák be a család szerepét a társadalomban.

Tudják meghatározni a gondozási területeket, felsorolni a tevékenységek elemeit, elvégezni alapvető egészségnevelési és gondozási feladatokat.

Tudják megnevezni az egészséges újszülött testi, lelki és szociális fejlődési sajátosságait, az óvodáskor fejlődési sajátosságait, tudják alkalmazni a megfelelő higiénés módszereket, eszközöket az egészséges fejlődés érdekében.

A tanulók tudják megadni az alapvető egészségnevelési tanácsokat kisiskoláskorú gyermekeknek, alkalmazzák a tanultakat alapfokú egészségnevelési tevékenységük során, tudják összehasonlítani a serdülőkorról tanultakat saját tapasztalataikkal, és ismerjék az időskor sajátosságait.

11. évfolyam

Évi óraszám: 111 óra

Belépő tevékenységformák

Szakmai kommunikáció:

A kommunikációban korábban tanultak alkalmazása a szociális szakmák területén.

A mindennapi és a klienssel, gondozottal történő kommunikációs formák megkülönböztetése.

A kommunikációs technikák alkalmazása a segítő szituációban.

Az interjúk készítése.

A kommunikáció során fellépő problémák felismerése, kezelése.

Életmód:

Előítélet-mentes hozzáállás tanúsítása a különböző, a megszokottól eltérő élethelyzetű emberekhez.

Az életmód és az életvitel összetevőinek elemzése, a kialakulás okainak feltárása.

Családfák és interjúk készítése.

Szakmai kommunikáció

Témakörök	Tartalmak
Bevezetés a szakmai kommunikációba	A szakmai kommunikáció tárgyköre, fogalomrendszere, célja. A szakmai érintkezés kultúrája: munkatársi, kliensi kapcsolatok. A szakmai kommunikáció formái. A szakmai kommunikáció elvárásai, alapelvei, technikái.
Kommunikációs helyzetek	Beteg a családban. Fogyatékos a családban. Sokgyerekes család. Beszélgetés idős emberekkel. Érintkezés hátrányos helyzetű emberekkel.
Segítő beszélgetés	Alapelvei: empátia és verbalizáció, feltétel nélküli elfogadás, kongruencia. Technikái: aktív figyelem, visszatükrözés, fókuszálás.

Életmód

Témakörök	Tartalmak
Az életmódról általában	A 20. századi magyar történeti életmódok. Az életmód fogalma.
Az életmódot meghatározó tényezők	Anyagi feltételek (pénz, jövedelem, ökológiai és tárgyi feltételek). Iskola — munka — foglalkozások. Végzettség — szakképzettség — munkanélküliség. Szabad idő — szabadidős kultúra. Emberi közösségek — emberi kapcsolatok.
Az életmódot befolyásoló értékek	A siker és elismertség mint életcél. A hit — eszme követése. Napi örömök és a mindennapi életvezetés. Kötelesség, függetlenség, szabadság. Egészség. Idő, időmérleg. A kulturáltság megfogalmazásának megközelítésmódjai, befolyásoló hatása.
A család	A család fogalma, szerkezete, funkciói a különböző történelmi korokban. A család szerkezetének mai sajátosságai. A család életciklusai — családi szerepek. A család mint az életmód kerete. A családfa.
Az életmódkutatás módszerei	Módszerek: dokumentumelemzés, megfigyelés, interjúkészítés stb. A megfigyelés technikája. Az interjú fogalma, típusai. A kötött interjú készítésének gyakorlása.

*A továbbhaladás feltételei**Szakmai kommunikáció:*

A tanulók tudják alkalmazni a szakmai kommunikáció alapelveit, a szituációs helyzetekben a tanultakat, a segítő beszélgetés alapelveit, technikáit, és ismerjék fel a kommunikáció formáit.

Életmód:

A tanulók tudják meghatározni az életmód fogalmát, az életmódkutatás technikáit, és kipróbálni néhányat. Tudják megmagyarázni a család szerepét a társadalomban, tudják elemezni az életmód és életvitel összetevőit, megmagyarázni ezek kialakulását, és alkalmazzák a különböző életmódú és életvitelű emberekhez, embercsoportokhoz, illetve élethelyzetekhez való toleráns és előítélet-mentes közelítést.

12. évfolyam**Évi óraszám: 128 óra***Belépő tevékenységformák**Gondozástan:*

Az egyes életkorok testi, szellemi és szociális sajátosságainak megismerése.
Alapvető gondozási műveletek elvégzése, higiénés módszerek alkalmazása.
Különböző életkorú személyek egészségállapotának felmérése, egészségmegőrzési tanácsok adása.

Gondozástan

Témakörök	Tartalmak
Bevezetés a gondozástanba	Az egyedfejlődés szakaszai.
Optimális családtervezés	A megtermékenyítés. A terhes nő életmódja — terhesgondozás. Felkészülés a szülésre. Szülés és születés.
Újszülött a családban	Az anya és újszülött egy napja a kórházban és/vagy otthon. Az újszülött otthoni fogadása. Az egészséges újszülött jellemzői és az átmeneti működészavarok. Az egészséges fejlődés elősegítése, az újszülött környezete és a komfortérzet biztosítása. Az újszülött táplálása. Az ideális anya — apa — családtagok és gyerekek kapcsolata.
A csecsemő gondozása	Az egészséges csecsemő élettani sajátosságai. A csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése és elősegítése — a komfortérzet biztosítása. Az értelmi — érzelmi — szociális magatartás fejlődésének elősegítése. A csecsemők korszerű táplálása. Teendők a gyermek megbetegedésekor.
A kisdud gyermek	Az 1—3 éves kisgyermek fejlődési sajátosságai. A kisgyermek optimális fejlődését elősegítő tényezők. A helyes szokások kialakítása.

Témakörök	Tartalmak
Az óvodás gyermek	Az óvodáskorú gyermek fejlődési sajátosságai. A játék szerepe és funkciója. Újabb szokások kialakítása. Iskolaérettség.
A kisiskolás gyermek	A kisiskoláskorú gyermek fejlődési sajátosságai és annak biztosítása. A megváltozott emberi kapcsolatok alakulása a kisiskoláskorban. A biztonságos élet és közlekedés feltételeinek biztosítása.
A serdülőkor	A prepubertás- és pubertáskor életkori jellemzői. A mozgásigény és az egészséges bioritmus. A társas kapcsolatok jellemzői és problémái. Az önértékelés alakulása. Viselkedési minták és élethelyzetek. Az egészségi állapotváltozások során alkalmazható gondozási feladatok.
Az ifjúkor	Az ifjúkor élettani és életkori jellemzői. Az ifjak egészséges életvitele és szexuálhigiéniéje. Az ifjak önmegvalósítási törekvése. Családtervezés, családalapítás és a nem kívánt terhesség következményei. Nővédelmi feladatok és a rákszűrés jelentősége.
A felnőttkor	A felnőttkor szakaszai és az egészséges felnőtt jellemzői. A fittség és az aktív — tevékeny élet jelentősége. A változtatás, változékonyság és a változással szembeni ellenállás. A munkahelyi és az otthoni balesetek megelőzésének lehetőségei a felnőttkorban. A szűrővizsgálatok jelentősége, fajtái és lehetősége. Felkészülés a nyugdíjazásra.
Az időskor	Az időskor szakaszai és ezek jellemzői. Az öregedéssel összefüggő változások. Az idős emberek életmódja. Az idősek gondozásának lehetőségei — az alapvető és magasabb rendű szükségletek figyelembevételével. A lakó és tartózkodási lehetőségek.

A továbbhaladás feltételei

Gondozástan:

A tanulók tudják definiálni a gondozástan fogalmát, felsorolni az elemeit. Tudják elvégezni az alapvető egészségnevelési feladatokat, az alapvető gondozási feladatokat. A tanulók ismerjék az egészséges újszülött testi, lelki és szociális fejlődési sajátosságait, az óvodáskor fejlődési sajátosságait, az időskor sajátosságait, és tudjanak alapfokú gondozási műveleteket végezni idős embereken.

Tudják alkalmazni a tanultakat alapfokú egészségnevelési tevékenységük során.

Ismerjék a megfelelő higiénés módszereket, eszközöket egészséges fejlődésük érdekében, tudjanak tanácsokat adni kisiskoláskorú gyermekeknek.

A tanulók vessék össze a serdülőkorról tanultakat saját tapasztalataikkal.